

capreolorum uitis imaginem exprimere, sed uti dicebam hic recta, illic transuersim & oblique uarietate admodum prominere. Atque ab hac similitudine reor parentes illos omni lau de dignissimos, qui domi pueros ut lectione & scriptura, sic etiam in cadauerum confectionibus exercebunt, corpus hoc *ligamentum testis*, quasi uaricosum ad testes assistentem dices, appellasse. Quamquam Herophilus, Lycus, Marinus, & dissectionis procerum primarius Galenus, etiam id nomen alij parti, neque illi semper eidem, uti mox dicam, accommodent. Ceterum unicus mihi ex tot Galeni libris occurrit locus, ubi praefens corpus uaricosum plexum appellat, arque is est in nono de Partium usu, quo reticulari in caluaria plexum suis bobus delusus effingit. Vt cunque uero id corpus nuncupes, ^q basi sua elatiori parti intimae testis tunicae, quam uere primaeque *modum* uocatam arbitror, adnascitur, ac multos ramulos recta hanc tunicam perforantes elatiori quoque testis parti distribuit, multipliciter per testis substantiam perinde ac iecoris uenae in ipsius substantiam disseminatos, & perquam tenui constantes tunica. Praeter ramos, quos recta corpus id testis substantiae offert, alias per ambitum dictae nunc tunicae frequenter, & uenis in oculi tunicae adhaerente sparsis, quam simillimas soboles diffundit, a quibus denuo germina in testis substantiam pertingunt. Haec uenae ac arteriae seminales est series, quas siue ita, siue uasa testis sanguinem spiritumque deferentia, aut praeparantia nuncupes, nihil moror, modo haec iam recensendo uase prorsus distinguas. Ad externum enim uaricosi illius corporis latus quae testis applatur, aliud corpus album & durioris nerui modo durum, intimae testis tunicae adnascitur, hincque incipit. Hoc exterius quae testis non committitur gibbum; & quodammodo teres est, nam latius non nihil quam crassum uisitur: qua uero tunicae illi connata est, secundum conuexum testis id cauum existit. Secundum hoc corpus ab externo uaricosi corporis latere, ad ipsius posteriolem sedem fertur, & deorsum modice uersus interiora prorepens, secundum posteriolem testis sedem intimae testis tunicae ualidissime tantisper adnascitur, donec ad humilioris testis descendit sedem, a qua denuo sursum reflectitur intimae testis tunicae attensum, in cumbensque quidem, at non amplius ipsi connata, & non eandem formam retinens. Per totum enim ductum, quo testis tunicae corpus id necesse, propemodum aequaliter crassum eiusdemque figurae est, quam compacto uitis, aut cucurbitae capreolo assimilare queas. quanquam tamen non in orbem, sed uelut in latera, huius corporis reuolutiones fiant, ad eum ferè modum quo angues & anguillas ocyus repere cernimus. Huius namque corporis anfractus & inuolutiones admodum inuicem continuae & connatae conspiciuntur, ut & lignorum uermibus eas assimilare integrum sit. Respondent enim illis, & deinde etiam multum referunt cerebelli processus, quos in septimo libro a uermium imagine nomen inuenisse dicam. Atque hinc etiam fortassis in Arabum interpretibus lumbrium nomen legitur: ita enim praefens corpus, quae testis connascitur, Arabum nonnulli uocasse uidentur, nam eorum aliquis etiam implexum uenae, arteriaeque supra sedem testis elatioris, ita nuncupauit. Porro secundum hoc corpus quod uermi assimilabam, nihil prorsus uaricibus, qui inaequaliter neque eadem serie extuberant, accedit. Quanquam si bene Galeni sententiam in libris de Semine percipiam, alibi has reuolutiones ex Herophili suffragio *ligamentum testis* appellari uelit: alibi autem eo nomine aliam eius quod iam tractamus corporis partem, quae id peni inseritur, ita uocet: quae uero ea sit, ubi corpus hoc, sermone ad penem usque deduxero, audies. Ad hunc itaque modum corpus id intimae testis tunicae connascitur, & exterius demptis reuolutionum impressionibus laeue est, intus uero quum ab intima testis tunica acutiori cultello adimitur, asperum, sed nullis quae oculis subiiciuntur meatibus peruium est. Neque etiam aliter cauum esse uisitur, non hic solum quae testis tunicae connascitur, sed neque quae ab illa abscedens sursum fertur. Quum primum nanque ad inferiorem testis partem descendit, recta sursum reflexum angustius, magisque teres sensim efficitur, & non amplius inuolutum, in teretem quasi neruum definit, atque id ipsi maxime euenit, ubi elatioris testis partem sursum scandens superat. Quod quum pertigerit, anterioris eius corporis, quod nos uaricosum esse diximus, parti uersus interiora innititur, & ipsi tenuis membranulae interuentu connexum, altius tantisper procedit, donec per idem peritonaei foramen, quod uenam ac arteriam seminales transeunt, in peritonaei amplitudinem pertingat. In quo transitu corpus id non amplius anteriori uenae arteriaeque parti attenditur, sed in posterio- ra reflexum, sub illis in peritonaeum transcendit. Hinc ex dextro latere (dextri enim testis enar- rationem prosequor) ad posteriorem pubis ossis sedem reflectitur, & posteriori peritonaei parti connexum, super urinarium dextri lateris meatum sub uesica deducitur. Eodem parti mino ratione a sinistro teste corpus simile perfertur, & ambo sub posteriori uesicae sede super rectum intestinum ad uesicae ceruicis initium protensa, sensim mutuo appropinquant, & la- tiora crassioraque facta, inter se tandem coeunt, unumque corpus sub uesicae ceruicis initio consti- tuunt, in glandulosa quae nunc dicemus organa absumptum. Hoc sanè corpus a teste ad hunc

modum

modum ascendens, procul dubio id est quod Herophilus nos uas semen deferens, ad illius imitationem, aliquando hoc a testis substantia semen assumens, ad penem id defer- ductum perquam obscura est, raroque admodum sectio- meatus foraminaque sunt, quae a teste per intimam ipsius deferentis reuolutiones pertinet. Praeterea uas huius modo fugit, & coitus tantum aut excretionis seminis dissectus facile edocuit, qui ante suspendium inuolutum omnes apertos laxosque habuit, eos potissimum qui ex- tiones pertingunt, & quibus dextrum & sinistrum deferent- nantur. Herophilus, & ex ipsius suffragio Galenus, amboque paulo anteaquam coeant latiora crassioraque- nibus haec uasa circumagi inuoluique uidetur innuere, quae sit reuolutio, ea penitus illi similis apparet, quam ma testis tunica non amplius illi tunicae connata absced- caudati simi & tauri indicant, parum conspiciuis reuol- terum corpus glandosum, in quod deferentia semen u- Herophilus *ad uesicam* appellat, ad humillim- dammodo inter uesicae corpus & illius ceruicem. Est a- testibus grandius, at non ad anulum rotundum, nam an- autem rotundum instar globi cernitur. per ipsius uer- paulo quam in reliquo progressu latior, ampliorue ex- possit, a semen deferentibus uasis foratus, sed asper du- tilissimum in posteriori ipsius sede, ubi interdum defer- dio secantes, conspiciue deprehendimus. Deinde uesica- tur, distincta ab illo corpore membrana neuitquam est. munem hic urinae feminis meatum conficit, per relic- tum est corpus, orbiculari musculo statim a glando- bus quae penem praecipue constituunt corporibus ad- ra, quum penis persequeretur musculos, obiter comen- complexus sum usus succiniae ascripto, rursus paulo- ipsorum cognitio manuali artifice, propter crebros que- quam necessaria sit) recensito. Quando itaque haec tenu- eris, ut singulorum usus tibi praescribatur, minime ex- tius, ac cum maiori Naturae admiratione occurrat, quae sit. Ex iecoris enim pulmonum lienis & renum consi- tum relicta congerie, doceberis, testium substantiam i- nae ac arteriae illi deferunt, ac per totum testem (ut uena- efficere: & quemadmodum iecoris caro sanguificati- substantiam feminis procreatricem, paremque hic or- esse. Quemadmodum enim cibos nutritioni aptos o- mus, & quod confectum est ex intestinorum anfractibus ita quoque optimam sanguinis spirituumque portionem quidem breui aliquo, aut non anfractuoso progressu- lutionibus spirisque tortuosum & errantem: ut mate- do magis opportunam communicent. neque id in ur- sed in tenuissima, eademque tunica subtili admodum- frequentissima serie distributa. Vt quemadmodum- substantia facultate sibi insita sanguini & spiritui su- naturam impertiat. Atque haec uis in masculis robo- tis causa existit, corpusque uniuersum ita alterat, ut id qu- mas uel femina euadat. Rursus ut in icore uenae cau- sumebant, atque in illis quoque is perfectius elaborat- sed gracillimi, paratum a testibus semen in deferentibus- gunt, ut hinc rursus ex utroque teste semen in eam se- in uterum projici & ciculari ualeat. Ad hanc functio-

Implexus uenae ac arteriae in testis substantia uisitur, pro- ximum inuolu- crum inferio.

Vasis semen a teste ad uesic- cae ceruicem de- ferentis histo- ria.